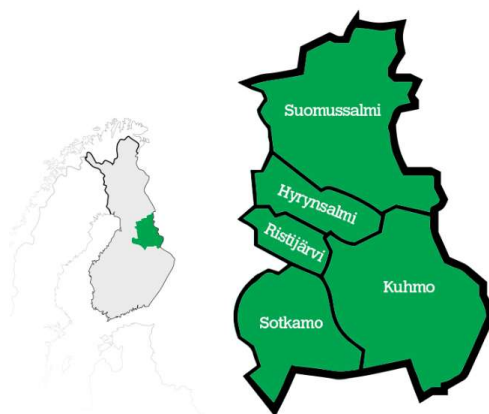

Yhteistyökokous 071125

Elävä Kainuu Leader ry & Ristijärvi, Hyrynsalmi,
Sotkamo, Suomussalmi, Kuhmo

www.kainuuleader.fi

LEADER

Elävä Kainuu

Euroopan unionin
osarahoittama

maaseutu.fi

Esityslista

- Tilaisuuden avaus ja läsnäolijat
- EKL:n tilannekatsaus: Rahoituskausi 2023–2027: ajankohtaista: hankkeet, status, NuorisoLeader, yhteistyöhankkeet OJ:n kanssa, maakunnallinen kylätoiminta
- Vanhan kuntarahan käyttöehdotus
- Ohjelmakausi 2028–2034
- Yhteistyö: Kuntien toiveet, tarpeet jne. v. 2026 yhteistyölle

Rahoituskausi 2023 – 2027, myöntökehys 2025

- Myöntökehystä jäljellä tällä hetkellä 497 889 euroa vuodelle 2025. (mukana siirtymä ed. vuosilta)
- Leader-ryhmissä tämän vuoden ylijäänyt myöntökehys siirtyy ensi vuodelle 2026.

Kokonaissumma 3942900, joka kuuluu lisäksi toimintaraha 903900 (27,9%)					
Kehys- vuosi	%osuus	EU 43%	Valtio 37%	Kunta 20%	TUKI YHT.
2023	15,20648 %	198 700,00	171 000,00	92 425,00	462 125,00
2024	30,86953 %	403 400,00	347 100,00	187 625,00	938 125,00
2025	25,60000 %	334 500,00	287 800,00	155 575,00	777 875,00
2026	15,40000 %	201 242,58	173 162,22	93 601,20	468 006,00
2027	13,00000 %	169 880,10	146 175,90	79 014,00	395 070,00
					0,00
		1 307 722,68	1 125 238,12	608 240,20	3 041 201,00
		737 900	634 900	Tark.	3 041 201

Elävä Kainuu

**Euroopan unionin
osarahoittama**

maaseutu.fi

Sidotut hankkeet 2023 - 2027

Sidotut 2023-2027

Päivitys 7.11.2025 kokousta varten, tästä puuttuvat 11.11. hakuun jätetyt

Kunta	Yritystuki kpl	Hanketuki kpl	Yritystuki €	Hanketuki €	Yhteensä €	Isolimmat hankkeet	Peruttu
Hyrnsalmi	6	5	52 516,00	146 108,58	198 624,58	Y:Ukkis H:Mustarinda, Kaunislehto 2.0, Kuntoportaat	4
Kuhmo	14	14	111 817,98	352 769,25	464 587,23	Y: Kiekinkosken mökit, Liskap H: Kuhmon Yhd.toiminta, Rajamuistot, RHY ampumarata	8
Ristijärvi	4	3	48 717,86	158 164,85	206 882,71	Y:Karhulankylän puutyöverstas, Kainuun kalastaja Y: RIHLA, Hiisijärven hiekat	2
Sotkamo	17	21	98 915,90	442 820,06	541 735,96	Y:Ontojoen Metsäpalvelu, Vuokatin seikk.puisto H:IISI, Huhtikangas ampumarata, mob.suunn.radat, Heinis kylätalo, mob.lava	5
Suomussalmi	15	8	92 252,60	64 250,31	156 502,91	Y:Tmi Pölsy, Piispanpysäkki H:Ruhtinansalmen leikkipuisto, Vaarannivan lintutorni, Lapintien kyläkämpä	4
Elävä Kainuu Leader	0	2	0	96 365,25	96 365,25	Suuri Luontoseikkailu, Vieraslajit Veks	0
Kaikki yhteensä	56	53	404 220,34	1 260 478,30	1 664 698,64		

alueitten välinen ja kv

Perumisen syyt: väärä tukimuoto,
ei tuettavissa, ei toteutettu, myyty,
ei puoltopisteitä tarpeeksi (strategian toteutus)

Elävä Kainuu

**Euroopan unionin
osarahoittama**

maaseutu.fi

Rahoituskausi 2023–2027, omat ja yht. hankkeet

- **NuorisoLeader** esiselvityshanke 16.6 – 15.12.2025, kesto 6 kk 100% työaika, tuki ELY-keskuksesta 100%
  - Sisältö: Strategian, toimintamallin ja yhteistyöverkoston luominen
  - Esiselvityshankkeen tulosten käyttöönotto jatkohankkeessa vuosille 2026 – 2027, jättö 11.11.2025
- **Yhteistyöhankkeet:**
  - **Älykkäät Kylät** –yhteistyöhankkeet (EKL&OJ):
    - **Tulevaisuuden Maalaisjärki 1** 1.4.2024 – 30.6.2025 -> päättynyt
      - Hankkeessa toteutettiin Kainuun maaseudun ja Vaalan kunnan alueen pääasiallisten palvelutarpeiden kartoitus sekä selvitettiin mahdollisia uusia, älykkäitä ratkaisumalleja palvelujen ja toimintojen kehittämiseksi.
    - **Tulevaisuuden maalaisjärki 2**, Liikkuvat palvelut ja elämyksellinen maaseutu 1.7.2025-31.12.2027
      - Hanke antaa mukaan sitoutuneille kumppaneille mahdollisuuden testata liikkuvia palveluja sekä elämyksellistä maaseutua matalalla kynnyksellä. 11 kumppania
        - hanketyöntekijä 27 kuukaudeksi 100 % työajalla, Maria Helo Oulujärvi Leader ry
  - **Paperit kuntoon** – erityisryhmien henkilötodistusten hankinta ja käyttöönotto helpommaksi Kainuussa (EKL&OJ)
    - 1.8.25 – 31.1.2027, ESR+, Marjut Kyllönen 50% Oulujärvi Leader
  - **Exploring Nature – Suuri Luontoseikkailu:** Koillismaa, Oulujärvi ja Elävä Kainuu leaderit 1.7.2024 – 31.12.2026
    - luontoprojekti, joka toteutetaan yhteistyössä saksalaisten nuorten kanssa
    - Toteutunut saksalaisten leiri Suomessa 10.8. – 17.8.25
- **KalaLeader**, 15 kunnan ja 6 Leader-ryhmän alueella, uuden kala-aktivaattorin haku käynnissä, aloitus 1.1.2026

LEADER

Elävä Kainuu

Euroopan unionin
osarahoittama

maaseutu.fi

Hankeneuvonta kunnissa

Toteutunut 2025 syksy

- Hankeneuvontaa:
  - Ke 29.10. Ristijärvi, kunnantalo, 1 asiakas
  - to 30.10. Suomussalmen kunnantalo, 1 asiakas
  - ma 3.11. Kuhmo kaupungintalo, 6 asiakasta -> selkeästi tarve
  - ti 4.11. Sotkamon kunnantalo, 2 asiakasta
  - ke 5.11. Hyrynsalmen kunnantalo
- Hankeneuvonta puhelimitse/teams:llä/sähköpostilla
- Kehitysehdotus: samalle päivälle 2 kuntaa, esim. Sotkamo ja Kuhmo, Ristijärvi ja Hyrynsalmi, 2x keväällä ja 2x syksyllä.

Hakemus oltava vireillä viimeistään:

• 11.11.2025 mennessä, kaikki hakemustyytit

LEADER

Elävä Kainuu maaseutu.fi

Euroopan unionin
osarahoittama

ROJEKTI-rahoitus (NUORISOLEADER)

- 2 hanketta tälle vuodelle
- Haku avoin koko ajan
- Sääntöjen ”avaaminen” helpommiksi tulkita seuraavassa nuorisoLeader-hankkeessa
- Jäljellä noin 27 000 euroa

LEADER

Elävä Kainuu

Euroopan unionin
osarahoittama

maaseutu.fi

Elävä Kainuu Leader ry, Lag Living Kainuu Leader

Kyläkoordinaattori, Paperit kuntoon -hankkeen projektipäällikkö

Marjut Kyllönen
Puh. 040 626 3921

Kainuun Kylätoiminta, [Kainuun kylätoiminta - Elävä Kainuu Leader](#)

- Maakunnallinen, yhteinen Elävä Kainuu ja Oulujärvi Leader ry alueella
- Koordinaattori 50% työaika Marjut Kyllönen
- Oulujärvi Leader hallinnoi 1.1.2026 alkaen. Valtionapu pienenee 22%, vaikutus toimintaan

Nuorisokoordinaattori

Ville Ladders
Puh. 0400 482 777
ville.ladders@kainuuleader.fi
(nuorisotoiminta)

NuorisoLeader, [NuorisoLeader - Elävä Kainuu Leader](#)

- Esiselvityshanke 16.6. – 15.12.2025, nuorisokoordinaattori Ville Ladders,
- ELY-keskuksen rahoitus 100%
- Tavoite: strategia, toimintamalli, yhteistyöverkosto
- Jatkohanke 2026

Elävä Kainuu

**Euroopan unionin
osarahoittama**

maaseutu.fi

Maakunnallinen kylätoiminta

Kainuun kylätoiminta

Kainuun
kylätoiminta

- Toimintaa toteutetaan kylätoiminnan valtioavulla
  - Maa- ja metsätalousministeriö myöntää Suomen Kylät ry:lle > jakaa maakuntiin
  - 4 Leader maakuntaa, 15 maakunnallisia kyläyhdistyksiä
  - Kainuussa hallinnoi 2023-2025 Elävä Kainuu Leader, Hallinnointi siirtyy 2026 > Oulujärvi Leaderille
- Kylätyöryhmässä edustajat jokaisesta kunnasta. Toimintaa suunnitellaan yhdessä heidän kanssa.
- Toiminta
  - Kyläyhdistyksille
    - Yhdistystoiminnan neuvonta ja tuki
    - Koulutukset ja tilaisuudet: Avoimet kylät & joulukylät -päivä, Vuoden Kylä kilpailu
    - Kylien kehittämistoimissa tukeminen
  - Viestintä ja näkyvyys
  - Verkostoissa työskentely

www.kainuunkylatoiminta.fi

Kyläkoordinaattori, Paperit kuntoon -hankkeen projektipäällikkö

Marjut Kyllönen
Puh. 040 626 3921
marjut.kyllonen@kainuuleader.fi

(kylätoiminta, Paperit kuntoon -hankkeen koordinaatio)

LEADER

Elävä Kainuu

Euroopan unionin
osarahoittama

maaseutu.fi

Maakunnallinen kylätoiminta

Haasteita

Kainuun kylätoiminta

- Resurssien rajallisuus: valtionapu kattaa vain osa-aikaisen kyläasiamiehen työn (noin 50% työajasta) 2026 n. 30% → työmäärään nähden resurssit ovat vähäiset.
- Lähtötilanteessa ei perehdytystä toimintaan
- Toiminnan jatkuvuus on ollut epäselvää
- Kylien tavoittaminen: aktiiviset kylät hyötyvät eniten, hiljaisempien kylien tavoittaminen ja aktivoiminen on haastavaa. Sama kunnissa.
- Ikärakenne ja osallistumisen hiipuminen: uusien ja nuorempien toimijoiden saaminen mukaan toimintaan on haaste.
- Rahoituksen epävarmuus: riippuvuus hankerahoituksesta ja valtionavusta tekee tulevaisuuden suunnittelusta epävarmaa.

www.kainuunkylatoiminta.fi

Kyläkoordinaattori, Paperit kuntoon -hankkeen projektipäällikkö

Marjut Kyllönen
Puh. 040 626 3921
marjut.kyllonen@kainuuleader.fi
(kylätoiminta, Paperit kuntoon -hankkeen koordinointi)

Elävä Kainuu

**Euroopan unionin
osarahoittama**

maaseutu.fi

Maakunnallinen kylätoiminta

Onnistumisia

- Yhteisöllisyyden vahvistaminen: yhteiset tapahtumat kokoavat ihmisiä yhteen ja luovat yhteenkuuluvuuden tunnetta.
- Kylien aktiivisuuden lisääminen Suomen kylien tapahtumiin: esimerkiksi Vuoden Kylä -kilpailut ja Avoimet Kylät -päivät ovat tuoneet näkyvyyttä. Osallistujamäärät tuplaantunut aikaisempaan
- Vaikuttamistyö: kainuulaiset kylätoimijat ovat saaneet kylien ääntä kuuluviin kunnissa, maakunnissa ja valtakunnallisissa verkostoissa
- Monipuoliset palvelut: koulutukset, neuvonta kentältä tulleiden toiveiden pohjalta esim. viestintä, kotisivut, tekoäly
- Hyvä näkyvyys mediassa: Vuoden kylä -voittajat ja erilaiset tapahtumat ovat nostaneet kylien tarinoita esiin paikallisissa ja valtakunnallisissa medioissa.

 www.kainuunkylatoiminta.fi

Kyläkoordinaattori, Paperit kuntoon -hankkeen projektipäällikkö

Marjut Kyllönen

Puh. 040 626 3921

marjut.kyllonen@kainuuleader.fi

(kylätoiminta, Paperit kuntoon -hankkeen koordinaattori)

Elävä Kainuu

**Euroopan unionin
osarahoittama**

maaseutu.fi

NuorisoLeader

Nuorisokoordinaattori
Ville Ladders
Puh. 0400 482 777
ville.ladders@kainuuleader.fi
(nuorisotoiminta)

- NuorisoLeader esiselvityshanke (16.6.–16.12.2025) rakentaa Elävä Kainuu Leader -alueelle oman **NuorisoLeader**-toimintamallin.
- Hankkeen aikana luodaan **strategia, toimintamalli** ja **yhteistyöverkosto** tulevalle NuorisoLeader toiminnalle -> Nämä tehdään yhteistyössä alueen nuorten ja yhteistyökumppaneiden kanssa (nuorisotoimi, 4H, nuorisovaltuustot jne.)
- Hankkeen ajaksi palkattu **nuorisokoordinaattori**, jonka tärkein työmuoto on jalkautuminen nuorten keskuuteen
- Nuorten osallisuus on keskeinen osa EKL:n strategiaa 2023–2027 (*osaaminen, yhteistyö, vastuullisuus, nuoret*)
- Maa- ja metsätalousministeriön **toive** on, että NuorisoLeader toimintaa olisi jokaisessa Leader -ryhmässä

Elävä Kainuu

**Euroopan unionin
osarahoittama**

maaseutu.fi

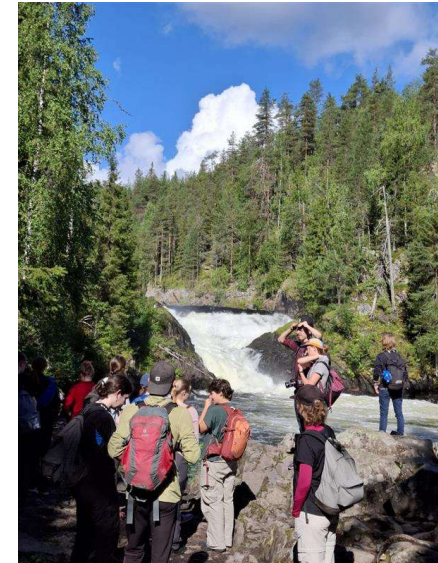
NuorisoLeader

- 13–29-vuotiaiden nuorten oma vaikuttamiskanava **Leaderin** kautta
- Toiminta perustuu **nuorten omiin ideoihin ja tarpeisiin**
- Tavoitteena lisätä nuorten **osallisuutta** ja **vaikuttamismahdollisuuksia**
- Antaa kokemusta **hanketyöstä, rahoituksesta** ja **yrittäjyydestä**
- **Rahoitusta** nuorten projekteille
- Tapahtumia, työpajoja, pienhankkeita, **kv-vaihtoja**

Nuorisokoordinaattori

Ville Ladders
Puh. 0400 482 777
ville.ladders@kainuuleader.fi
(nuorisotoiminta)

Elävä Kainuu

**Euroopan unionin
osarahoittama**

maaseutu.fi

NuorisoLeader

Strategia

- Nuorten osallisuus
  - Osallistaminen, sitouttaminen, omistajuuden tunne
- Nuorten kehittämisvalmiudet
  - Pedagoginen puoli, tulevaisuuden osaajat, kv-toiminta
- Nuorten hyvinvointi ja yhteisöllisyys
  - Nuorten syrjäytymisen ennaltaehkäisy,
- Paikallisidentiteetti ja kotiseutuside
  - Kytkökset kuntien veto- ja pitovoimaan, omistajuus

Toimintamalli

- Nuorisotyöryhmä
- Yhteistyö sidosryhmien kanssa
- Yhteistyö naapuriryhmien kanssa
(Oulujärvi, Koillismaa, Ylä-Savo, Vaara-Karjala)
- Selkeä ero perinteiseen nuorisotyöhön
- ROJEKTI –rahoitussäännöt uusiksi

Nuorisokoordinaattori

Ville Ladders
Puh. 0400 482 777
ville.ladders@kainuuleader.fi
(nuorisotoiminta)

Yhteistyöverkosto

- Kunnat ja kuntien nuorisotoimi
- 4H –yhdistykset
- NuorisoLeader-verkosto
  - Oulujärvi, Koillismaa, Ylä-Savo + valtakunnallinen
- Yrittäjät ja yrittäjäjärjestöt
  - KAO –yrittäjäryhmä
- Nuorisovaltuustot
- Yhdistykset ja seurat
- ELY –keskus
- Seurakuntien nuorisotyö
- Oppilaitokset/koulut

Elävä Kainuu

**Euroopan unionin
osarahoittama**

maaseutu.fi

Vanhan kuntarahan käyttöehdotus

1. Toimistotyöntekijän palkkaus 50% vuodelle 2026 Elävä Kainuu Leader ry:n toimistoon

Toimistotyöntekijä 50% työpanoksella Elävä Kainuu Leader ry:n toimisto 1.1. - 31.12.2026					
	50% kk-palkka	sivukulut 39%	kokonaispalkka-kustannus kk:ssa	aika 1.1. - 31.12.2026	Kokonaiskustannus
	1 182,88	461,32	1 644,20	12	19730,44
yleispalkankorotus 2% 1.8.26 alkaen	23,66	9,23	32,88	5	164,42
					19894,86

Perustelut:

- Hankemäärät tuplaantuneet, joten niiden käsittelyaika kasvanut, mutta henkilöstö on edelleen sama: toiminnanjohtaja ja hankeneuvoja
- Huolimatta työtehtävien priorisoinnista tulee koko ajan henkilöstölle ylitöitä
- Hankeneuvojalla vanhoja lomia pitämättä 10 pv + ja ylityöt 72h
- Toiminnanjohtaja: ylityöt 35h
- Tahtotila: hyvä asiakaspalvelutaso säilyy hankeneuvonnassa ja käsittelyssä -> on oltava aikaa
- Kuntarahaa on käytettävissä, se on tarkoitettu myös hallinnollisiin tehtäviin

Elävä Kainuu

**Euroopan unionin
osarahoittama**

maaseutu.fi

NuorisoLeader-hanke 2026-2027

NuorisoLeader-hanke: Esiselvityshankkeessa luotujen strategian, toimintamallin ja yhteistyöverkoston käyttöönotto

- Yleishyödyllinen kehittämishanke, yhteistyöhanke kuntien kanssa (sopimukset), tukiprosentti 85%, mutta voi olla pienempi esim. **65% (99 218,13e)**
  - Yleishyödyllisyys, joka tarkoittaa, että tuetusta kohteesta tai toiminnasta hyötyy iso joukko ihmisiä.
  - Hankkeen pääasiallinen tarkoitus ei saa olla taloudellinen toiminta tai voiton tavoittelu.
  - Hankkeessa syntyy jotakin uutta, tukea ei myönnetä yhteisön tavanomaiseen toimintaan.
- Elävä Kainuu Leader ry:n omasta kehyksestä
- Yksityisosuus vanhasta kuntarahasta **35%**. FR19 omavastuuosuus 50 517,25e, **FR40 omavastuuosuus 53 425,05e**

	FlatRate 19%	Flatrate 40%
palkkakulut	78 439	78 439
39% sivukulut	30 591	30 591
Ostopalvelut	11 000	
FR	22 805	43 612
Muut välitt. kulut	1 500	
yhteensä	144 335	152 643

- Nuoret on mahdollista saada oman elinympäristönsä kehittäjiksi jalkautumalla heidän pariinsa, luomalla heille käytännönläheisiä mahdollisuuksia toteuttaa ideoitaan ja auttamalla ja ohjaamalla heitä toteutuksessa. Nuorten ideat voivat koskea myös yritysten toimintaa, palveluja tai tuotteita, jolloin nuoria ohjataan aloitteiden tekemisessä suoraan yrityksille.
- Maaseudun kehittäminen, nuorten näköinen tulevaisuus, nuorten hankkeet, leirit, nuorisotyöryhmä, vaikuttaminen, kansainvälisyys, ekoteot, viestintä

Elävä Kainuu

**Euroopan unionin
osarahoittama**

maaseutu.fi

Ohjelmakausi 2028 – 2034, rahoituskehyseshdotus, päivitys 31.10.25

*Euroopan komissio on julkaissut esityksensä uudeksi pitkän aikavälin rahoituskehyykiseksi (MFF) ajalle 2028-2034. Euroopan yhteinen maatalouspolitiikka on historiallisen suuren mullistuksen alla. Maataloustuet, maaseudun kehittäminen, kalatalous sekä aluekehittäminen ja sisäasiainrahasto yhdistyvät saman kokonaisuuden eli **yhden rahaston alle**. Maaseudun kehittämiseen kohdistuva rahoitus on merkittävästi vähenemässä, ja Leader-toiminnan positio EU-tason asetuksissa muuttuu.*

Tahtotila: Leader- toiminnalle on saatava **pakollisuus** ja rahoituksen **korvamerkintä** koko NRP-rahastossa. Leader-rahoitukseen tulee varata vähintään 5% osuus kansallisen kumppanuussuunnitelman rahoituksesta.

“Yksi rahasto, yhdet säännöt”

Yksi kansallinen kumppanuussuunnitelma

"Common Agricultural Policy"
yhteinen maatalouspolitiikka

CAP:n sisällä on jatkossa **pakollisena** Leader-toiminta. CAP-kokonaisuus sisältää kuitenkin jatkossa vain ja ainoastaan maatalouden suorat tuet sekä viljelijän tulotasoon vaikuttavat muut tuet.

CAP:n alla oleva pakollinen Leader on kytketty **tukemaan maa-
ja metsätilojen lisäarvon tuottamista**. Leader on CAP:n alla siis
pakollinen, asetuksen mukaan ainakin kaikkein
haasteellisimmilla alueilla, mutta **ilman korvamerkittyä**
rahoitusosuutta. Rahoitus Leader-toimintaan tulee neuvotella
erikseen osana kansallisen kumppanuussuunnitelman
valmistelua.

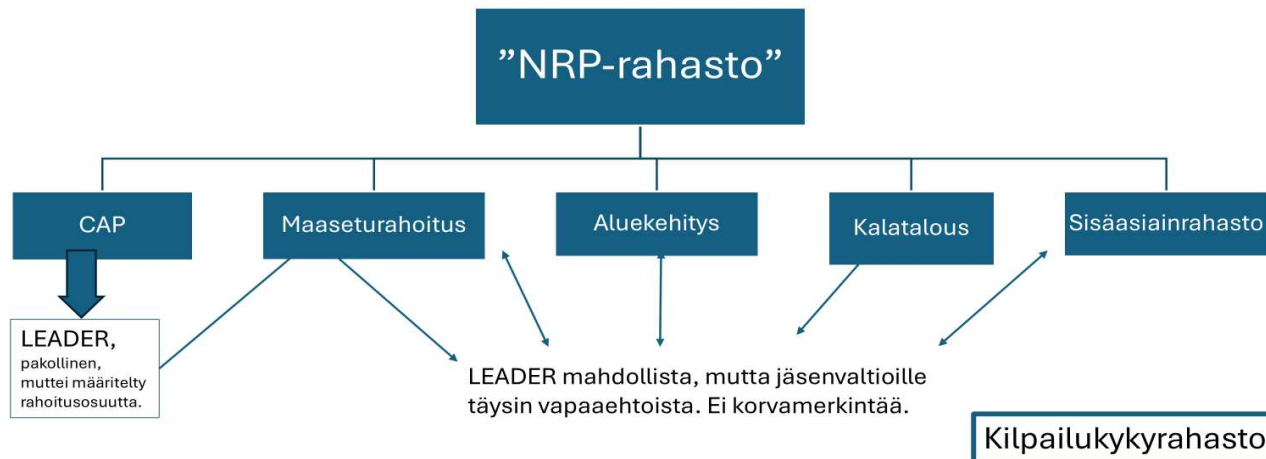
NRP-asetus antaa jäsenvaltioille mahdollisuuden rakentaa rahaston sisään Leader-toimintatapa haluamallaan tavalla ja rahoitusmäärällä, mutta täysin **vapaaehtoisena**. Leader-toiminnan jatkaminen ja sen rahoituksesta päättäminen jäävät siis **jäsenmaiden päätettäväksi**. Myös Älykkäät Kylät -toimenpide on jäsenvaltioille vapaaehtoista, samoin Kalaleaderin jatkuminen meri- ja kalatalouden kehittämisvaroin.

“Yksi rahasto, yhdet säännöt”

Tahtotila: Leader- toiminnalle on saatava pakollisuus ja rahoituksen korvamerkintä koko NRP-rahastossa.

Leader-rahoitukseen tulee varata vähintään 5% osuus kansallisen kumppanuussuunnitelman rahoituksesta.

Ohjelmakausi 2028 – 2034, rahoituskehusehdotus 16.7.2025

Millä rahoilla maaseutua jatkossa kehitetään – vai kehitetäänkö? – Uutiset Suomen Kylät ry

Iso muutos nykyiseen

- Yhteinen ”kirstu” maaseuturahoitukselle
  - Ei enää korvamerkittyä Leader-rahaa (aiemmin korvamerkitty Leader-raha 5% maaseuturahoituksesta)
- Kohderyhmä: maa- ja metsätalouden harjoittajat (aiemmin yritykset, yhdistykset, kunnat, yksityiset)
- Jäsenmaat päättävät, onko Leader käytössä vai (aiemmin EU päättänyt, että on käytössä)
- Leader-ryhmien eurooppalainen kattojärjestö ELARD tukee kansallista vaikuttamistyötämme, ja toimii vahvasti EU-tasolla.

Mitä voi tehdä? Vaikutus päättäjiin, korvamerkitty Leader-raha tarvitaan!

Tietolaatikko:

Suomen 53 Leader-ryhmää ovat maaseutukuntien tärkein rahoituskumppani

Leader-toiminta vahvistaa paikallisia yhteisöjä. Leader-toiminta tarkoittaa konkreettisia toimia oman asuinpaikan kehittämiseksi.

Leader-rahoituksella on viimeisen kahden vuoden aikana:

- käynnistetty yli 1000 uutta yritystä
- kehitetty 1600 yrityksen liiketoimintaa
- toteutettu yli 100 omistajanvaihdosta
- investoitu satoihin uusia lähiliikuntapaikkoihin, toteutettu satoja liikuntapaikkoja, kylätalojen kunnostuksia ja energiaremontteja
- tehty yli 420 000 talkootuntia

Elävä Kainuu

Euroopan unionin
osarahoittama

maaseutu.fi

Ohjelmakausi 2028 – 2034, kysymyksiä ja vastauksia

Mistä puhumme, kun puhumme maaseudun kehittämisen rahoituksesta?

EU:n monivuotinen rahoituskehys kuuluu yhteisen maatalouspolitiikan kokonaisuus on tähän asti sisältänyt myös maaseuturahaston rahoituksen. Maaseuturahoituksella on rahoitettu mm. paikallinen kehittäminen eli Leader, ja alueellinen maaseudun kehittäminen ELY-keskusten toimesta. Uusi rahoituskehys ei enää sisällä esitystä erillisestä maaseuturahoituksesta, vaan se yhdistyy koheesiovarojen kanssa **yhdeksi kokonaisuudeksi** NRP-rahaston alle.

Mikä on Leader?

Leader-toiminta perustuu siihen, että paikalliset ihmiset tietävät parhaiten, miten omaa asuinalueutta tulisi kehittää. Leader on toimintaa, neuvontaa ja rahoitusta. Rahoituksen käytöstä päättää Leader-yhdistyksen hallitus, jossa on laajasti ja kolmikantaisesti edustettuna julkinen taho, kolmas sektori eli yhdistykset sekä asukkaat ja yrittäjät. Tukimuotoja on useita, räätälöitynä erilaisille toimijoille. Leader kehittää alueiden elinvoimaa ja lisää sosiaalista osallisuutta.

Miksi Leaderin käyttöä pitäisi laajentaa?

Leader sopii kaikkialle, niin maaseudulle, taajamiin kuin kaupunkeihin. Leader lisää alueiden elinvoimaa, osallistaa ihmisiä ja aktivoi yhteisöjä. Toista vastaavaa tukivälinettä ei ole.

Onko Leaderin käytön laajentaminen rahansiirtoa pois maaseudulta?

Ei ole. Komission uusi rahoitusesitys ei enää sisällä rajanvetoa maaseudun ja kaupunkien välillä. Koheesio- ja maatalousrahoitukselle olisi yksi yhteinen varojenjakomenetelmä, joka ei enää sisältäisi erilaista laskentaa alueluokkiin perustuen. Varojenjaossa ratkaisevaa on, miten toimilla vastataan kansallisen kumppanuussuunitelman tavoitteisiin, ja mitä tuloksia tavoitellaan. Toki maaseutualueiden toimijoiden kuten Leader-ryhmien täytyy pärjätä rahoitushauissa.

Pitääkö maaseudulla asuvan tai paikallisyhteisössä toimivan olla huolissaan uudistuksesta? Jos pitää, miksi

Kyllä pitää! Näin siksi, että Komission rahoitusesitys ei enää sisällä esitystä Leader-rahoituksen korvamerkinnästä. Tämä tarkoittaa, että Leader-rahoitukselle ei ole EU-asetuksissa enää jäsenmaille pakollista rahoituksen minimitasoa, vaan Leader-rahoitus ja sen laajuus jää kansallisesti päätettäväksi asiaksi. Nyt on aika vaikuttaa päättäjiin, sekä omassa kunnassa että omiin kansanedustajiin ja parlamenttiedustajiin.

Elävä Kainuu

**Euroopan unionin
osarahoittama**

maaseutu.fi

Yhteistyö 2025

- Kuntien toiveet, tarpeet jne. 2026 yhteistyölle
- Uuden ohjelmakauden strategian työstön aloitus

LEADER

Elävä Kainuu

Euroopan unionin
osarahoittama

maaseutu.fi

Taustamateriaali

LEADER

Elävä Kainuu

Euroopan unionin
osarahoittama

maaseutu.fi

Elävä Kainuu Leader ry

- Leader-ryhmät laativat yhdessä alueen asukkaiden kanssa: [rahoituslinjaukset](#), painopistealueet
- Rahoituksen myöntämisessä noudatetaan sitä koskevaa lainsäädäntöä, määräyksiä ja ohjeita.
- **Strategia** ohjaa ryhmän hallituksen toimintaa, kun se tekee päätökset (puollot) rahoitettavista hankkeista

Läpileikkaavat teemat	Osaaminen, yhteistyö, vastuullisuus, tietoyhteiskunta ja uusi teknologia, nuoret		
Painopisteet	Parasta paikallista	Älykästä uudistumista	Vihreää viisautta
Tavoitteet - elinkeinot ja yrittäjyys	Euroja paikallisuudesta	Uudistuvat ja monipuoliset elinkeinot	Bisnestä vihreästä - vihreämpää bisnestä
Tavoitteet - yhteisöt ja toimintaympäristöt	Parasta paikalliselämää	Uudistuva osallisuus ja yhteisöllisyys	Hiiliviisaat yhteisöt

Elävä Kainuu

Euroopan unionin
osarahoittama

maaseutu.fi

Elävä Kainuu Leader ry, Lag Living Kainuu Leader

www.kainuuleader.fi

- Toiminut Leader-ryhmänä vuodesta 1997
- Toimisto Kauppakatu 20, 89600 Suomussalmi
- Henkilöstö: toiminnanjohtaja, hankeneuvoja, kyläkoordinaattori yhteistyössä Oulujärvi Leaderin kanssa, nuorisokoordinaattori
- Omat & yhteiset hankkeet: NuorisoLeader esiselvitys, Tulevaisuuden MaalaisJärki 1 ja 2, Exploring Nature, Paperit Kuntoon, Vieraslaivit Veks

Toiminnanjohtaja
Marja Tolonen
Puh. 040 156 2210
marja.tolonen@kainuuleader.fi

Hankeneuvoja
Eeva-Liisa Kempainen
Puh. 040 774 2080
eeva-liisa.kempainen@kainuuleader.fi

Kyläkoordinaattori
Marjut Kyllönen
Puh. 040 626 3921
marjut.kyllonen@kainuuleader.fi

Nuorisokoordinaattori
Ville Ladders
Puh. 0400 482 777
ville.ladders@kainuuleader.fi
(nuorisotoiminta)

Elävä Kainuu

**Euroopan unionin
osarahoittama**

maaseutu.fi